

ПРИЈЕДЛОГ

**РЕПУБЛИКА СРПСКА
ОПШТИНА МОДРИЧА
НАЧЕЛНИК ОПШТИНЕ**

Видовданска бр. 1. 74480 Модрича, Тел. 053/810-170, Факс: 053/810-185, www.modrica.ba, e-mail: info@modrica.ba

ПРОГРАМ МЈЕРА

**ЗА СПРЕЧАВАЊЕ И СУЗБИЈАЊЕ, ЕЛИМИНАЦИЈУ И ЕРАДИКАЦИЈУ ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ НА ПОДРУЧЈУ
ОПШТИНЕ МОДРИЧА ЗА 2026. ГОДИНУ**

Модрича, фебруара 2026. године

На основу члана 53. Закона о заштити становништва од заразних болести („Службени гласник Републике Српске“, број 90/17, 42/20, 98/20, 63/22), члана 39. став 2. тачка 5. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Српске“ број 97/16, 36/19, 61/21, 100/25 и 114/25) и члана 37. став (2) тачка 2) и члана 80. став (2) Статута општине Модрича („Службени гласник општине Модрича“, број 5/17 и 12/23) Скупштина општине Модрича на ____ редовној сједници одржаној дана, _____ године донијела је

ПРОГРАМ МЈЕРА за спречавање и сузбијање, елиминацију и ерадикацију заразних болести на подручју општине Модрича за 2026. годину

I-ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Чланом 3. Закона о заштити становништва од заразних болести („Службени гласник Републике Српске“, број 90/17, 42/20, 98/20, 63/22) прописана је обавеза планирања, предузимања и спровођења мјера за спријечавање и сузбијање, елиминацију и ерадикацију заразних болести у јединицама локалне самоуправе и њеним органима, здравственим и другим установама, предузећима и другим правним и физичким лицима.

У спровођењу општих и посебних превентивних мјера за спречавање и сузбијање заразних болести становништва, Скупштина општине, преко својих органа, као и здравствене и друге установе, предузећа и друга правна и физичка лица, усмјериће активности нарочито на спровођењу општих, посебних, ванредних и осталих мјера заштите становништва од заразних болести.

Стручно спровођење и давање упута за спровођење превентивних мјера заштите становништва од заразних болести, вршиће Институт за јавно здравство Републике Српске, Регионални центар Добој и ЈЗУ „Дом здравља Модрича“, а контролу спровођења превентивних мјера заштите становништва од заразних болести, вршиће надлежни здравствени инспектор.

II-МЈЕРЕ ЗА СПРЕЧАВАЊЕ И СУЗБИЈАЊЕ ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ

Заштита становништва од заразних болести врши се спровођењем општих, посебних, ванредних и осталих мјера за спречавање и сузбијање заразних болести.

1. Опште мјере за заштиту од заразних болести

1) Обезбјеђење санитарно-техничких услова за одржавање личне и опште хигијене и уклањање отпадних материја у домаћинству на приватном посједу, у објектима у којима се обавља пословна дјелатност и у њиховој околини, средствима саобраћаја и свим мјестима јавног окупљања.

Правна лица и предузетници, привредна друштва, установе и власници приватних посједа дужни су у својим објектима и њиховој околини обезбиједити санитарно-техничке услове за одржавање личне и опште хигијене, те уклањати отпадне материје на начин који не угрожава живот и здравље људи.

2) Обезбјеђење здравствено исправне воде намијењене за пиће

Извршиоци ове мјере су "Водовод и канализација" а.д. Модрича, Институт за јавно здравство Републике Српске Бања Лука-Регионални центар Добој и Хигијенско-епидемиолошка служба ЈЗУ „Дом здравља Модрича“.

Мјеру треба спроводити континуирано током 2026. године, а надзор над спровођењем ове мјере вршиће се контролом хигијенске исправности воде за пиће према Плану превентивних мјера заштите становништва, на подручју општине Модрича за 2026. годину. Средства за спровођење контроле воде из јавних водних објеката (школски водни објекти, бунари и извори) обезбиједиће се из буџета општине Модрича, а средства за анализе воде градског водовода обезбијеђује "Водовод и канализација" а.д. Модрича, према Уговору закљученом између "Водовод и канализација" а.д. Модрича и Института за јавно здравство Републике Српске-Регионални центар Добој.

3) Обезбијеђење микробиолошке исправности хране и предмета опште употребе као и чистоће опреме, уређаја радне одјеће, радних површина и руку радника који раде у производњи и промету тих производа. Ову мјеру дужни су спроводити сви субјекти који се баве производњом и прометом хране и предмета опште употребе.

Задатак је трајан, а надзор над спровођењем ове мјере вршиће се контролом безбједности хране и предмета опште употребе у производњи и промету. Средства обезбијеђују субјекти који послују са храном и предметима опште употребе, а у случају појаве тровања вршиће се циљна испитивања. За циљна испитивања у случају тровања средства се обезбијеђују из буџета Општине Модрича.

4) Спровођење дезинфекције, дезинсекције и дератизације на јавним површинама, насељеним мјестима, објектима за снабдијевање водом за пиће, објектима за производњу и промет хране и предмета опште употребе, те сировина за њихову производњу, односно средства намијењена за њихов превоз, објектима и просторијама за одлагање отпадних материја, објектима здравствених установа, објектима и средствима јавног саобраћаја, стамбеним објектима и двориштима, мјестима јавног окупљања и задржавања људи и осталим објектима привредних друштава, других правних и физичких лица.

Превентивна дезинфекција

Дезинфекцијом се сматрају поступци који имају за циљ уништавање, успоравање раста, размножавања или уклањања већине микроорганизама на површинама, у просторијама, објектима и уређајима, прибору те опреми, уз примјену механичких, физичких и хемијских метода. За сузбијање микроорганизама могу се користити дезинфекциона средства која су прописно регистрована и допуштена за примјену од стране Министарства здравља у Републици Српској, а користе се за употребу прописно и у складу са декларацијом. Извршилац превентивне дезинфекције је Хигијенско-епидемиолошка служба ЈЗУ „Дом здравља Модрича" Модрича, која се односи на дезинфекцију јавних водних објеката (школских водних објеката, градских бунара и школских просторија), или нека друго правно лице регистровано за обављање ДДД послова, а које посједује одобрење и сагласност Министарства здравља Републике Српске.

Превентивна дезинсекција

Дезинсекција подразумијева системско и планирано сузбијање инсеката и осталих чланконожаца или њихових развојних облика који преносе узрочнике заразних болести, изазивају алергијске реакције, или имају токсично дјеловање. Дезинсекција се проводи примјеном физикалних, хемијских или биолошких метода и средстава која су еколошки најприхватљивија, на начин да се не доводи у опасност здравље људи и животиња. Најчешћи штетни инсекти које треба сузбијати ако се појаве, а све ради заштите становништва су:

- комарци све врсте
- смеђи и црни жохар
- разне врсте муха.

Циљ сузбијања комараца и њихових развојних облика јесте ради појаве и ширења заразних болести и смањења кожных проблема и алергијских промјена, насталих убудом комарца и секундарних инфекција због оштећења коже.

Епидемиолошки значај: Инсекти су преносиоци многих заразних болести као нпр:

Комарци-чији је епидемиолошки значај у томе што могу бити преносиоци узročника маларије, денге, жуте грознице, арбовирусних грозница и филиријазе,

Муве-које могу преносити узročнике салмонелоза, шигелоза, ентеровируса, вирусе хепатитиса А, јајашца цријевних парзита;

Буве-које имају епидемиолошки значај као преносиоци узročника туларемије, хеморагичне грознице са бубрежним синдромом, муриног пјегаваца, руралне и урбане куге, као узročници алергијског дерматитиса,

Флебостоми (невиди)-имају епидемиолошки значај као преносници папатачи грознице и кожане и висцералне лајшманијазе.

б) Механички преносиоци микроорганизама и узročници алергијских реакција

Жохари (буба швабе, бубе руси)-који су механички преносиоци узročника гастроинтестиналних инфекција, дизентерије, трбушног тифуса и узročника многих других заразних болести. Њихова присутност у просторијама у којима се припрема или чува храна омогућава им контакт са вехикулумом преко којих инфективне агенсе могу пренијети на човјека.

Мрави су такође механички преносиоци низа патогених бактерија, посебно у болницама (фараонски мрав). Остале врсте нису епидемиолошки значајне.

-Превентивна дератизација

Дератизација је скуп различитих мјера које се предузимају с циљем смањења популације штетних глодаваца испод прага штетности, заустављања размножавања и потпуног уништења популације штетних глодаваца који су природни резеорвари и преносиоци узročника заразних болести.

Епидемиолошки значај: Осим што су глодари (мишеви и пацови) узročници великих економских штета, који уништавају имовину и залихе хране они су и резеорвари, преносиоци читавог низа заразних болести човјека као што су: куга, вирусне хеморагичне грознице, хеморагична грозница са бубрежним синдромом, лептоспироза, туларемија, мурини пјегавац, токсоплазмоза, лајшманијаза, салмонелоза, трихинелоза, трипаносомијаза, болест пацовског угриза (Sodoku), бјеснило итд.

Извршилац систематске дератизације је најповољнији извођач у складу са Законом о јавним набавкама, а могу је обављати здравствене установе које испуњавају прописане услове у погледу стручног кадра, опреме и средстава, тј. задовољавају прописане норме у складу са Законом о заштити становништва од заразних болести и Правилником о начину обављања дезинсекције, дезинфекције и дератизације („Службени гласник Републике Српске", број 118/18).

Систематска дератизација обухвата:

- индивидуална домаћинства,
- стамбени фонд,
- предшколске, школске и вјерске установе, домове културе,
- јавне зелене површине, спортско-рекреативне објекте,
- обале ријека и канала,
- депоније смећа,
- канализациону мрежу, гробља,
- јавне установе и предузећа,
- привредне субјекте (привредна друштва, угоститељске, занатске и трговачке радње).

Рокови за спровођење дератизације су април/мај и октобар/новембар 2026. године. Средства за спровођење ове мјере обезбијеђују се од стране корисника услуга и из Буџета општине Модрича.

5) Обезбјеђивање резерви лијекова, дезинфекционих средстава, заштитних и других медицинских средстава и опреме за употребу у случају избијања епидемија.

6) Уклањање људских и животињских излучевина, лешева, органа и ткива, отпадних вода и других отпадних материја на начин и под условима који не угрожавају здравље становништва, изворишта воде за пиће и животну средину.

Ову мјеру спроводи привредни субјект које одреди Начелник општине Модрича уз стручни надзор, као и предузећа, предузетници и физичка лица која обављањем својих дјелатности стварају отпадне воде и остале отпадне материје.

Задатак је трајан. Средства обезбјеђују привредна друштва, самостални привредници и физичка лица.

2.Посебне мјере за спречавање и сузбијање заразиих болести су:

1) Епидемиолошки надзор, те здравствено образовање и континуирано информисање запослених радника, пацијената и становништва о кретању заразних болести, карактеристикама појединих болести, мјерама заштите и тренутној епидемиолошкој ситуацији,

2) Санитарни надзор над лицима запосленим на одређеним пословима и посебну едукацију тих лица.

Ради спречавања преношења заразних болести под санитарни надзор стављају се лица која раде:

- у производњи, преради и промету храном,
- на одржавању система за снабдијевање становништва водом за пиће,
- у производњи козметичких средстава,
- на пословима рада са дјецом предшколског узраста у области образовања и васпитања ученичког стандарда
- у играоницама,
- на пружању услуге његе и уљепшавања лица и тијела,
- на пословима производње, паковања и издавања лијекова и медицинских средстава,
- здравствени радници, здравствени сарадници и други радници који раде у организационој јединици здравствене установе или здравственој установи која пружа здравствене услуге у одређеним областима,
- лица која обављају практичну наставу на горе наведеним пословима.

Извршиоци ове мјере су Домови здравља (ХЕС служба) и Институт за јавно здравство Републике Српске -Регионални центар Добој. Средства обезбјеђују предузетници и предузећа за санитарни преглед запослених који се обавља сваких 6 мјесеци. Посебна едукација за стицање основних знања о хигијени животне и радне средине, хигијени животних намирница, хигијени исхране, личној хигијени, о заразним и паразитарним болестима и за стицање основних знања из правних прописа који регулишу област заштите становништва од заразних болести се спроводи над лицима која су стављена под здравствени надзор тј. лица која у својим пословима и радним задацима долазе у контакт са животним намирницама и предметима опште употребе или која пружају хигијенске услуге другим лицима.

Извршиоци ове мјере су: Домови здравља (ХЕС) и Институт за јавно здравство Републике Српске-Регионални центар Добој.

Средства за спровођење ове мјере обезбијеђује послодавац, а едукација запослених је обавезна сваке 4 године.

3) Епидемиолошко истраживање на терену ради раног откривања извора и путева преношења заразних болести, откривање лица која су била изложена примарном извору заразе и у контакту са обољелим лицима као и здравствени надзор над тим лицима.

4) Лабораторијско испитивање и брзу дијагностику заразних обољења, те верификацију узрочника заразне болести у референтном центру за микробиолошка лабораторијска испитивања узрочника заразне болести.

5) Мјере карантина и стављање у карантин лица које је било у контакту са лицем обољелим од посебно опасне заразне болести, у складу са препорукама Института.

6) Обезбијеђење посебних услова за смјештај лица у изолацији и њихово лијечење у здравственој установи као и превоз санитарним возилом тих лица.

7) Евиденцију, пријављивање, обавјештавање достављање извјештаја Институту о заразним болестима.

8) Имунизацију и хемопрофилактику против заразних болести.

9) Тестирање крви, ткива, ћелија, органа и другог хуманог материјала код добровољних давалаца крви.

10) Спровођење организационих, техничких, дијагностичких, терапеутских, хигијенских и других мјера за спречавање и сузбијање интрахоспиталних инфекција у здравственим установама.

11) Адекватно управљање медицинским отпадом.

12) Спровођење дезинфекције, дезинсекције и дератизације у току и након завршетка заразне болести.

13) Здравствени надзор над лицима која носе узрочнике одређених заразних болести и над путницима у међународном саобраћају који долазе из подручја зараженог или угроженог посебно опасном заразном болешћу, колером или маларијом.

14) Безбједан транспорт инфективног биолошког материјала .

Све напријед наведене мјере спроводе здравствене установе.

3. Ванредне мјере за спречавање и сузбијање заразних болести

Ванредне мјере за спречавање и сузбијање заразних болести спроводе се у ситуацији у којој долази до угрожавања безбједности и здравља људи, постојањем непосредне опасности за масовно преношење заразне болести, те масовног оболијевања становништва на подручју општине Модрича.

Ванредне мјере обухватају:

1) Ограничење кретања у зараженом и угроженом подручју и стављање под здравствени надзор лица које је било у контакту са зараженим лицем.

2) Ограничење или забрана промета појединих или свих врста робе и средстава на одређеном подручју.

- 3) Престанак рада васпитно-образовних установа и забрану окупљања на јавним мјестима.
- 4) Увођење обавезног ангажовања запослених у здравственим установама и других грађана на отклањању посљедица настале ситуације.
- 5) Ванредну вакцинацију, односно хемопрофилактику.
- 6) Изолацију обољелих у кућним условима или другом адаптираном објекту када због масовног обољевања није могућа изолација у здравственој установи.
- 7) Уступање и адаптација других објеката и ангажовање потребних средстава и опреме за потребе здравствене службе.
- 8) Успостављање карантина и стављање у карантин лица које је било у контакту са лицем обољелим од посебно опасне заразне болести, те у складу са препорукама и друге мјере које природа болести налаже, односно мјере које предложи Свјетска здравствена организација.
- 9) Информисање јавности о актуелној епидемиолошкој ситуацији, постојећим ресурсима, мјерама које се предузимају и које треба да предузму грађани.
- 10) Континуирана комуникација и обавјештавање према прописаној структури ланца комуникације (ХЕС-а дома здравља, Института за јавно здравство Регионални центар Добој, Министарство здравља и социјалне заштите Републике Српске и Влада Републике Српске).

Републички штаб цивилне заштите континуирано прати стање на терену, заједно са локалним штабовима, извјештава локалну заједницу, МУП и све друге субјекте укључене у Штаб за ванредне ситуације.

У циљу спровођења заштите становништва од заразне болести Министарство за заштиту здравља и социјалну заштиту, на приједлог Института доноси годишњи Програм мјера за спречавање и сузбијање, елиминацију и ерадикацију заразних болести за подручје Републике. Скупштине јединице локалне самоуправе доносе властите Програме за своје подручје, којим се обезбјеђују средства и извршиоци, рокови извршења и врше надзор над спровођењем мјера. Трошкови спровођења мјера у случају проглашења епидемије за подручје јединице локалне самоуправе финансирају се из буџета јединица локалне самоуправе.

4.Остале мјере за спречавање и сузбијање заразних болести

- 1) Сахрањивање, ексхумација и превоз умрлих лица мора се вршити на начин који онемогућава ширење заразне болести.
- 2) Превоз умрлих лица врше правна лица или предузетници регистровани за обављање те дјелатности намјенским возилом.
- 3) Превоз умрлих у међународном саобраћају може се вршити и средствима јавног превоза, у складу са међународним прописима.
- 4) У случају смрти посебно опасне заразне болести, опремање умрлог лица обавља се у здравственој установи у којој је лице умрло.
- 5) Ексхумација се врши уз рјешење-сагласност здравственог инспектора или другог инспектора, овлашћеног у складу са законом којим се регулише област инспекције, а трошкове сноси подносилац захтјева за ексхумацију.
- 6) Сахрањивање умрлих лица се може вршити само на мјестима одређеним за сахрањивање.

III-СПРОВОЂЕЊЕ МЈЕРА

Ради ефикасније стручне примјене прописаних и других мјера превентивне здравствене заштите становништва од заразних болести, здравствене службе морају:

- * Бити оспособљене за рано отклањање извора заразе и путева преношења заразе.
- * Вршити лабораторијско испитивање узрочника заразних болести, односно епидемија заразних болести.

* Обезбиједити довољне резерве вакцина за болести које подлијежу обавезној мунизацији.

О спровођењу овог Програма стараће се здравствена инспекција уз овлашћење Инспектората Републике Српске.

IV-ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Овај Програм ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Општине Модрича“.

Број: /26
Датум: 2026.године

ПРЕДСЈЕДНИК СО-е
Ристо Марић, с.р.

ОБРАЂИВАЧ:
Одјељење за привреду и
друштвене дјелатности

ПРЕДЛАГАЧ:
Начелник општине